

LEGERKOERIER

Maandblad
van de
Koninklijke
Landmacht

23e jaargang
maart 1973

3

STORI-STORY:
een vermoeiend verhaaltje

STORI-STORY:

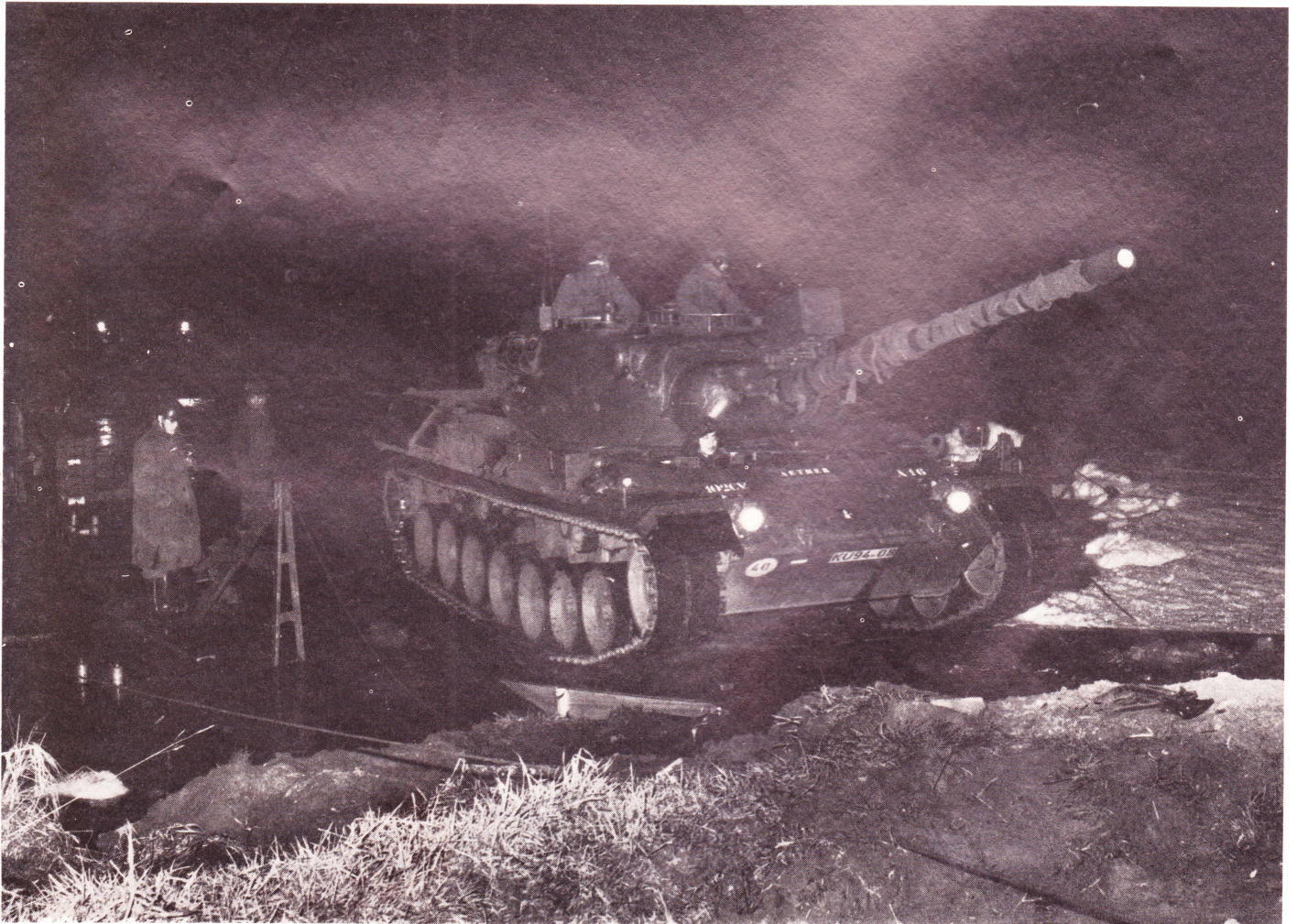
een vermoeiend verhaaltje

Die woensdagmorgen, 31 januari, zo omstreeks het duistere zesde uur lijkt het of Barnum and Bailey, 'The Greatest Show on Earth', op pad gaat. Stationair draaiende zoveel-litermotoren zenden een doffe, tot in het middenrif doorsidderende trilling uit. Koplampen beschijnen de rupsen van de nauw aangesloten voorganger. Of de achterdeuren van vrachtwagens, die tussen de pakketten pantserstaal staan opgesloten. De kilometers lange lijn benzineslurpers kruipt schokkend voort als een

fluoriserende, zieke slang. Net voorbij de flauwe bocht in het Overijsselse tweebaansbeton draait alles wat een geel nummerbord draagt naar links. Een modderig talud. Gezwaai met flash-lights. En de volgende Leopard, M-113 of AMX-tank rolt over de pontonplaatbrug, die bij het op- en afrijden even log in het water terugzakt als een speels nijlpaard.

Toch nog verrassend snel sterven het geronk en gebonk weg. In de grauwwende ochtend blijft de brug wat katterig liggen. Een laatste Munga, en the show is over. Een tweede akte zal deze morgen niet geven. Het gedachte oefenverloop op de staf van de 1 Divisie '7 December' spreekt wel van een amfibische overgang over de met schuimvlokken vervuilde Vecht. Maar het water staat laag en stroomt te snel. De pantserwagen die de vorige dag bij wijze van proef de plons waagde, moest met kraanwagenhulp de oever beklimmen.

Als in het nabijgelegen gehucht Den Ham de winkels openen, is van het

hele 102 Verkenningsbataljon weinig meer terug te vinden. De ronkende file van zojuist heeft zich in het landschap opgelost. Die enkele YP, die zeldzame verscholen Leopard, zelfs de vier gemechaniseerde stukken 155 mm geschut M-109 van 44 Afdeling Veldartillerie op een landweggetje doen nauwelijks vermoeden dat oefening 'Stori-Story' wel degelijk circa 1500 man, benevens zo'n 120 rups- en zo'n 150 wielvoertuigen op de openbare weg brengt. Inclusief de in YP's opstomende vijand: de B-compagnie van 13e Pantserinfanteriebataljon Garde Fuseliers Prinses Irene. Inclusief de ook met hanekammen uitgedoste 'pantserjagers' van de 12e Batterij Anti Tank in hun AMX-en. Lukt dat nu allemaal nog in het volgroeide Nederland? Kun je althans in het wat rustiger noorden en oosten nog een paar honderd voertuigen op de B-wegen tussen de akkers slingeren zonder half Holland verkeerstechnisch te ontwrichten? Bataljonscommandant luitenant-kolonel P. C. Wijnbergen constateert, terwijl een van zijn Leopards over de pontonplaatbrug dendert: 'In het noorden van Duitsland ligt de zaak natuurlijk makkelijker. In Drente viel het ook erg mee. Maar hier wordt het al moeilijker.' Een paar dagen later,

1. 102 Verkbat 'neemt' de Vecht per pontonplaatbrug. Het witte schuim uiterst rechts is afkomstig van industriële lozing

2 tot en met 8 Een brug over het Tjongerkanaal in de Friese zuidoosthoek, aanvankelijk in 'eigen' handen, dan veroverd door gedropte fuseliers en tenslotte heroverd door een 'zwarte' reserve-eenheid van 102

2

3

als 102 zich na veel schermutselingen met fuseliers en na een tweede pontonplaatbrug (over de Oude IJssel) diep in de Achterhoek naar het 'einde oefening' heeft gewerkt, spreekt project-officier majoor J. J. Schuman van de sectie G-3 van 1 Div.: 'Het geeft wel problemen, maar het is te doen.'

In de Achterhoek was het zelfs erg rustig met het verkeer. Het viel me wel op dat burgers krankzinnig hard doorrijden, ook als je met een zwaailicht aanduidt dat er verderop een file of een opstopping is.' Divisiecommandant generaal-majoor D. B. W. van Ardenne hangt minder

aan Gelre's oosten sinds hij het daar vorig jaar tijdens een brigadegeleide bataljonsoefening tegen kantoortijd 'binnen tien minuten zwart van de mensen' zag worden. De herinnering komt op tijdens de tweede oefendag op een brug bij het nederzettinkje Oldeberkoop. Het bataljon beveiligd het divisieverzamelgebied. In dat kader past de bewaking van zo'n dozijn bruggen in de 'Friese Wouden' om Appelscha. Overigens, zoals iedere bejaarde Fries kan vertellen, traditioneel de streek waar je als vreemdeling geen 'femke' moest zoeken vanwege het messetrekkerige karakter der

4

5
boerenzonen. Het handjevol cavaleristen van 102 op de brug heeft zo niet de zekerheid, dan toch wel het sterke vermoeden dat er langzamerhand vijandelijke heli's uit de lucht kunnen vallen. Niet omdat 'Stori-Story' bijna de herdruk is van de oefening 'Twee-Strijd' uit 1966.

Niemand die zich dat herinnert. Het personeelsbestand in een bataljon vernieuwt zich bijna even snel als de rode bloedlichaampjes van de mens. Wel omdat helilandingen enige voorbereiding en een gesprekje bij het aanpalende agrarische bedrijf vereisen. En waarom zou de brugbeveiliging niet eens met die boer in gesprek raken?

Als het decibelrijke gefluit van de Alouette motoren zich door de nevel in de laag bij de grondse oren boort, staan acht heli's – scherend over sparrekruiden – al bijna op de graspollen. Schimmige, marsmanachtige wezentjes rollen eruit. Nog voor een MAG geladen is, sluit de mist zich om de eerste weggierende hefschroef. 'Ik heb,' zegt generaal Van Ardenne, het aanstormende peloton fuseliers goedkeurend beschouwend, 'sterk de indruk dat de heli's meer doen dan vroeger. Een paar jaar geleden kon er nooit wat. Nu gooien ze zonder morren een peloton naar buiten. Ik vind dat met deze oefeningen wel

prettig.'

Nog geen twintig minuten later komt 102 met enkele Leopards en M-113 verkenningsvoertuigen opdraven. Dik binnen de tijd. Hebben ze in drie kwartier de brug heroverd, dan wordt die brug geacht intact te zijn. Duurt het langer, dan heeft de vijand hem laten springen. Aldus bakent de oefenleiding de speelruimte af. Het duurt langer. De rupsen worden afgeschoten. Eerste-luitenant J. J. G. ter Stege, S-2 van de Fuseliers, is het daar volkomen mee eens: 'Wat wil je met tanks tegen infanterie? Met een kanon op een enkele man gaan schieten? Nee, die infanteristen zitten veilig in de bosrand met hun antitankwapens. Ze hadden er tirailleurs op af moeten sturen.' Nog geen uur later verovert het tweede peloton op vrijwel identieke wijze een zelfde soort brug luttele kilometers verderop. Het verkenningsbataljon gooit er nu twee reserve-pelotons tegenaan. Met succes.

Toch zijn dit juist de ogenblikken waarin 'Stori-Story' afwijkt van zijn voorganger. Toen geen airborne-raids, maar per heli gedropte en in burger opererende infiltranten. Toen geen winterse waterkou, maar een weldadige nazomer. Toen ook – evenals nu – onzichtbaar blijvende commando's van 104e Waarnemings- en Verkenningscompagnie, die de bewegingen van het verkenningsbataljon via de radio haarfijn aan de divisieleiding doorgeven. Vanaf door bos omsloten weilanden – waarschijnlijk Neêrlands rustigste plekjes – worden zij door heli's opgepikt en zuidelijker weer gedropt. En evenals in 1966 goochelt de divisiestaf na de twee Friese dagen die gaswolk in de buurt van Hoogeveen op de kaart. Dat betekent voor de verkenners een nachtelijke omweg via Assen over twee routes naar Dalen en Coevorden. ANWB-wijzers blijken onleesbaar gemaakt.

Vier marseenheden rollen daardoor onbedoeld Assens centrum binnen.

De 12e Pantsergeniecompagnie vecht op dat moment hard tegen de felle Vechtstroom. Toch liggen de pontons tijdig op hun plaats. De rest van de week blijft 102 in the move. Optredend als beveiliging van de open flank van de op papier vertragend zuidwaarts terugtrekkende divisie. De laatste M-113 houdt de voorste YP-408 van de opdringende fuseliers voortdurend nauwlettend in het oog en voor de .50 loop. In feite gesneden koek voor de cavaleristen uit 't Harde. Overste Wijnbergen: 'Dit werk doen wij bij oefeningen in veel groter verband natuurlijk ook. Maar nu is alle aandacht op ons gevestigd. De vermoeidheidsfactor gaat meespreken. De stress. Nee, van slapen komt deze week weinig terecht'. 's Avonds brengt de VPRO beelden van Stori-Story. Fuseliers, duttend op de tlv-jeep. 'Als immer paraat', vermeldt de begeleidende tekst. De olijkerds.

7

8

9. Na twee dagen zien zonder gezien te worden laat een peloton commando's — beladen onder 30 kilo bagage — zich uit het door 102 bezette gebied oppikken

